

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Kossuth Lajos-ter 35.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K</p>
<p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>VIDEKEN: Egész évre 14 K, 1/2 évre 7 K, 1/4 évre 3-5 K. Egyes számai ára vasárnap 14, hétköznap 6 fill. Nyitlár soronként 80 fillér.</p>

A földbirtok reformja.

Először a képviselőházban, azután a múlt héten a főrendiházban hangzottak el beszédek, amelyek a földbirtok reformjával foglalkoztak és mindkét helyen e felszólalásra azonnal válaszolt Tisza István gróf miniszterelnök. Az a tény, hogy az országgyűlés mindkét házában szóba került ez az ügy, de még inkább az, hogy Tisza István miniszterelnök mindkét helyen azonnal válaszolt, mutatja azt, hogy az illetékes körök, különösen a kormány, milyen rendkívüli fontosságot tulajdonít ennek a kérdésnek.

Magyarország agrár állam és agrár voltál, annak kihasználásával tudta eddig is diadalmasan állni a nagy harcok és fogja kivívni a győzelmet. Természetes tehát, hogy mikor a földbirtok reform problémája szóba kerül, akkor egyszerre ez jut a közérdeklődés középpontjába.

Az is természetes viszont, hogy ma — a háborús feladatok kelős közepén — még meglehetősen messze vagyunk attól, hogy e problémák megoldást nyerjenek, de mindenesetre szüksegesnek tartjuk, hogy a leghivatottabb helyről, a miniszterelnöki székéből elhangzott kijelentéseket leszegezzük.

A miniszterelnök főrendiházi beszédében mindenekelőtt megállapította, hogy a birtokpolitikai viszonyok Magyarországon távolról sem kifogástalanok. Ez a megállapítás igen fontos, mert jelzi az utat a megismerés felé. A birtokviszonyok az országban tényleg nem kifogástalanok és az ország jövője érdekében jogos minden kormányi vagy törvényhozási akció.

Nagy örömünkre szolgál a miniszterelnök egy másik megállapítása is, nem a benne foglalt tény miatt, hanem mert ismét azt bizonyítja, hogy a kormány teljes tudatában van annak a feladatnak, mely e téren reá vár. A miniszterelnök ugyanis megállapította, hogy a magyarországi nagybirtok általában a föld jövedelmezőségét kelleg nem használja ki. Tudjuk azt és hangsúlyozzuk már régóta, hogy az ország nem tudja eléggé kihasználni a földjét, mert gazdálkodásunk nem elég belterjes. A belterjes gazdálkodás meghonosítása lehetne az a legfőbb probléma, amelynek keresztül kell vonulnia a földbirtok reform politikáján. A miniszterelnök megállapította, hogy a nagybirtok kezelésénél hiányzik a kellő szakértelem és a kellő tökeerő. Régi hibája ez Magyarországnak, hogy sem a mezőgazdaságban, sem a kereskede-

lemben, sem az iparban nem szeretnek az emberek befektetni. Nagyobb koncepciójú vállalkozásokban kevés ember meri kockáztatni a pénzét és ez a tény a földbirtoknál, a mezőgazdaságnál abban nyilvánul meg, hogy a földet nem tudják eléggé kihasználni.

A legnagyobb örömünkre azonban a miniszterelnöknek az a kijelentése szolgál, ahol a kisbirtokosokról beszél. A kisbirtokos osztály, amely a gerince a magyar mezőgazdaságnak és a miniszterelnök igen helyesen emelte ki, hogy az igazi nemzeti erő fenntartása és fejlesztése szempontjából a magyar kisbirtokos osztály az a megbecsülhetetlen kincsesára a magyar nemzeti tőkének, amelyre a jövő szempontjából is legvérmesebb reményeinket alapíthatjuk.

Ha ez így van — és így van, — akkor a kormánynak és az államnak minden eszközzel a magyar kisbirtokos osztály érdekeit kell támogatni, igyekezni kell ezen segíteni, azt talpra állítani, legalább is a háboru után. Ugyátszik a miniszterelnökben és a kormányban megvan a teljes jóakarát abban az irányban, hogy a kisbirtokosokat valóban részesíteni fogják háboru után mind abban a kedvezményben és kedvezésben, amely ahhoz szük-

TÁRCA.

Akácz erdő szelén.

Akácz erdő szelén, — kint a temetőben,
A ragyogó napfény most van lemenőben.
Ragyogó napfénynek utolsó sugára
Széliden borul rá anyám sírhalmára ...

Állok a sír mellett szomorúan — nemán,
Gondolkozom a nagy, az örök problémán.
Amire nincs válasz, csak a mérő kétség,
Ami ismeretlen, örökös sötétség ...

Gyarló földi ember, — mennyit ér az élted,
Hogy az elhunytost oly remegve félted?
S amíg a jobb sorsért lázasan verekszel,
Gondolsz-e a vegre, ami eljön egyszer?!

Amikor szerelmed lobogó tüzeben,
Osztályrészed lesz a boldogság — az Éden;
S asszonyod ajkaról szivod le a mezet,
Jut-e eszedbe a halál, az enyészet?!

Vagy ha földi sorsod a törvényi renddel
Mas emberek fölött itélkezni rendel,
S kimondod a halált a bűnös fejére:
Gondolsz-e az élet muló idejére?!

Gazdagság, hatalom, emberi jölétek,
Vágyak, améit élünk, a jóság, a vétek,
Öröm és a bánat s minden e világon,
Még az anyaszív is elmulandó álom ...

Itt fekszik előttem, itt fekszik a földben,
A legjobb anyaszív örökre kihaltan,
Meleg volt az érzés, ami benne égett,
Nem bírta sokáig a nagy melegséget ...

S mint mikor a napfény hajlik nyugovóra,
Ráborul a földre csöndes éjji óra;
Ugy borul szívemre a mélységes bánat
Elvesztett, ragyogó napfényem — utánad.

Állok a síroknál édes anyám — lelke,
Miért is kell innen újra tovább mennem?
Örök pihenőt itt miért is nem adnak;
A te árván maradt szomorú fiadnak ...

Akácz erdő szelén, kint a temetőben,
A ragyogó napfény most van lemenőben;
Akácz erdő szelén, céltalanul járok,
A viszontlátásra, — Anyám — arra várok ...
Wizer Aladár.

Makszi, a rongyszédő.

Irta: Dán Emil.
(Folytatás)

3

Erre aztán megtette Makszi gazda azt a hallatlanul vakmerő viccet, hogy kiment a Tormásközre, éppen a rettegett főkapitány háza tájékára olyankor, mikor az ebédutáni álmát szokta aludni és valami agyfagurt mesterkedéssel úgy megficánkoltatta a Fürgét, hogy a villámgyorsan összecsdődült tormásköziekben még a vér is meghűlt a dupla rémület miatt. Haláláppadt arccal, lélekzeifoltva tanakodtak az emberek: uramisten, mi lesz most Makszival? ... Mert ha a csodamódon tuzes táltossá varázsolta Rozinante el nem ragadja is a poklok fenekére, a rettentően megharagított kapitány még talán föl is akasztatja! ...

No hát az lett belőle, hogy nem történt Makszi bácsinak kutyája baja sem. A Fürge megjuhászodott szépen s valószínűleg örökre kialudtak hirtelen lángalobbantott telivér ló-tulajdonosságai, a féltelmest ur pedig, — mint annak híre utóbb kiszivárgott, — jóízűt nevetett Makszi bá' ötletességén (dejszen mondhat nekem akármilyen

Ára vasárnap: 14 fillér, hétköznap: 6 fillér.

séges, hogy ez az osztály megerősöd-
jék. Ennek az osztálynak a megerős-
södése maga után fogja vonni auto-
matica a magyar mezőgazdaság kívánt
irányban való fejlődését.

A magyar kisbirtokos-osztály eb-
ben a háboruban vérével, testével áldozott és védte a hazát, megérdemli,
hogy a háború után fokozott gond
fordításra. De még ha nem érde-
melné is meg, akkor is az ország jö-
vője — tehát nem egyéni, hanem ma-
gasabb érdekek szempontjából is — szük-
séges és célrányos volna egy radiká-
lis földbirtok reform-politika inagurá-
lása, főleg a kisbirtokosok támogatá-
sával és a kisbirtokos-osztály fejlesztésével.

Komoly szó, komoly időben!

Az Augusztalap hazafias és szociális kötelességének tartja, a nagyközönség figyelmét az önszegély egy nagy-
szabású módjára felhívni, melynek célja: *a katonák özvegyeinek és árva-
inak a szükség napjaiban „gyors se-
gélyt” nyújtani. Ez az önszegély a hadi biztosítás, mely hadseregünk tisztjeinek és katonáinak családját a bekövetkező fájdalommal esetben hi-
vatva van hathatós támogatásban részesíteni.*

A hadban álló harcosok biztosít-
hatják önmagukat, vagy őket otthon-
maradt hozzátartozóik, munkaadóik,
vagy szülővőrosuk, illetve falujuk is.

A biztosítási összeg, mely a be-
jelentés alkalmával világosan és meg-
máshatatlannal megállapították, a bizo-
sított harcos halála esetén azonnal
kifizetésre kerül. Jelentősége az, hogy
az államsegély kiegészítéseképpen a csa-
ládát a legnehezebb szükség napjain
átsegítse és lehetővé tegye, hogy az
árvánmaradt család birtokát, vagy ke-
resefforrását megtarthassa, avagy új
megélhetést teremtsen magának.

A hadi biztosítás, melyet az
Augusztalap a „Phönix” életbiztosító
társasággal karöltve létesített, a díjtéte-

lek messzemenő mérséklése mellett *egy-
évre szól és azonnal érvénybe lép*, mi-
helyt a bejelentés megtörtént és a cse-
kély díj lefizettetett.

Minden férfi, aki hadba vonulva,
nő és gyermeket, vagy öreg szülőket,
testvéreket hagy otthon, szeretettel
szemben könnyelműséget követ el, ha
jövőjükről nem gondoskodik. Biztosítá-
nia kell magát.

*Minden nőnek, akinek a férje a
harctéren van, kötelessége gyermekei
sorsáról gondoskodni*, akiknek talán
atyjuk helyett atyjuk is kell hogy le-
gyen majd. Gondoskodják tehát a nő
férje biztosításáról.

*Minden munkaadó gondoskojjék
a hadibiztosítás útján hadbavonult hű
munkásai és alkalmazottai hozzátar-
tozóiról*, mert a hadbavonultak ő érte
és az ő vagyonaért is küzdenek, mi-
kor az ellenséggel szemben állnak.
*Önmagát mentesíti, mikor alkalmaz-
zottait biztosítja.*

*Eddig több mint 150,000 család
vette igénybe a hadi biztosítást* és
sokaknak segítségére vált a biztosított
összeg, mikor az inség napjai rájuk
szakadtak.

*Vegyünk mindnyájan részt a se-
gélyezés e szép művében a magunk
és a haza javára!* Járjunk jó példá-
val elől és világosítsuk fel a népet!
Szabadítsuk meg a harctéren küzdő
vitéz katonáinkat a szereteteikért való
gyöttrő gondoktól! Növeljük ezzel di-
csó hadaink áldozatkész vitézségét és
szenteljük erőinket a nemzet javának.

*Senki se mulassza el, hogy a
legközelebbi jövőről való ezt a gon-
doskodást megvalósítsa, amíg késő
nincsen!*

A hadibiztosítást illető felvilágo-
sításokat, ha helyben még be nem sze-
rezhetők, kézséggel nyújtja az Augusztalap
Budapesten, V. Vilmos császár-
ut 72., valamint minden vidéki szerve.

Budapesten, 1916. január havában.

Augusztalap Gyorssegély-alap igazgatósága
Lónyay Sándorné s. k. Kálmán Gusztáv s. k.
Ágay Vilmos s. k.

Tisztviselő vagyok . .

Tisztviselő vagyok. A „férfikor nya-
rát” — 41 éves vagyok — arattam, mikor
kötört a szörnyű égzengés, földindulás, a
világháború. Atéltem az első, mámoros, de
megborzongató lelkesedés tombolását, az
első diadalok szédületes magasba röpitő
lendületét, az első és isten tudja, há-
nyadik veszteség szívet markoló keserü-
ségét s most, a harmadik háborús nyár
küzsőbőre lchajtom lázas, fáradt fejemet s
gondolokodom. Ugy érzem, hogy most már,
— két viharos év tovaszáguldása nyomán —
lehet, szabad hangosan gondolok. Sőt
tán kötelesség is.

Mikor a legszörnyűbb gaztett megtor-
lására hadba indult a nemzet, az én szü-
kebb kártársi körömből is a zászló alá si-
ettek öten: kemény katonák, izmos embe-
rek, gyönyörű férfiak. Itthon maradtunk ti-
zen; idősekbeek, fegyveres kiképzést nem
ismert, hivatalúk folytán katonai sor alá
nem jutott egyének, kikre csakhamar ki-
mondotta a jövőt is mérlegelő államcérkek,
hogy a polgári társadalom számára nélkülöz-
hetetlenek. Szükség van rájuk, hogy ké-
pezzék, neveljék, oktassák a jövőnd virá-
gát, a nemzet reménységét, az ifjúságot . .
hogy neveljék, sudárba szökkentsék, ke-
mény, küzdeni, ellentállni tudó, életes haj-
tással képezzék az élet viruló ígéreiteit, a
magyar gye ekeket, — a jövőnd világhá-
ború véres borzalomra eljegyzett, remegve
föltett áldozatait! Itthon maradtam a név-
telenek szürke táborában, kik a „Hinter-
land” fogalmának hangtalan, miriárdnyi
atomjai, kiknek feladta a harcvonalt táplá-
lása emberrel, anyaggal, kiknek köteles-
sége a közhangulat ében s lelkesen tar-
tása a legnagyobb erőproba számára, kik-
nek hivatása a hadbavonultak helyett ve-
rejtkezni, mintha mi sem történt volna,
dolgozni, de megfeszített kettős igyekezet-
tel a hétköznapi lelki-testi erőt örlő mal-
mában, mert hiszen „ithon maradt” lettem.

Megtettem a kötelességemet, de nem
szívesen tettem. Mikor minden élő idegszal-
a harcter mindig szörnyű eseményeiben re-
zeg, ében s alva velük vibrál? olomsulya
van még a legkedvesebb hivatási munkának
is. Mikor minden épkezláb férfi: dicsőség

bármit is, volt abban a kapitányban érzék
a humor és eredetiség iránt mindig!) ahe-
lyett, hogy megharagudott — s kérdőre
vonta volna őt cselekedetért.

Nosza hire futott ennek s bezzeg fel-
hagytak a fenyegetőzéssel. Sőt utóbb már
határozottan imponált a találmány minden-
kinek és a körösiek roppant büszkék kez-
tek lenni a dologra. Kérkedve mondogat-
ták: nincs ilyen Keeskemétnék! Ebben a
tekintetben előbb állunk mi még talán Bu-
dapestnél is!

Csupán egy ember volt még, aki zú-
golódott érte. Valamikor jómódu, sőt va-
gyonos, de korhelységre, mulató természet-
miatt csaknem teljesen tönkrement gazda.

Ennek sehogyse fült a foga a szokas-
lan zenéhez.

Ki is fakadt egyszer Makszi bá' előtt:

— No hallja Makszi gazda, — hát
aszondom, hogy csak bétyár kis muzsika
ez a magáé. Valahányszor csak hallom,
olyan fejfájást kapok tőle, hogy majd meg-
bolondulok.

Makszi gazda megáll, nagyot bántul,
még összéb huzza vállait, mialatt megcsi-
lannak ravaszdi, elmességtől csakugy sugá-
zó szemek.

— Hát thudja khedves ghazdám, az
lehetséges, hogy nhémely embernek az én
mhuzsikámthul is mhegfájdul a fheje. Dhe
azért ez mhegős olyan jhó mhuzsika, hasz-
nos khis mhuzsika. Ez csak olyan hfej-
fájst eshinál, ami addig tart, mhg hallják.
Mhert ez olyan hhecsületes egy mhuzsika.
Dhe a chigányoké, — az az igazi bhetyár
khis mhuzsika, mhert attul akkor szokott
mhhegfájdulni nhémelyik ember fheje, mhi-
kor mhár nem hallja.

Ezentul ennek a polgártársnak se ju-
tott soha többé eszébe, hogy fejfájásról
panaszkodjon Makszi bá' mhuzsikája miatt.

Nohat ezt a szinte történelmi nevezet-
ességre vergődött zenelő szerszámot ráil-
leszti Péter az időtől deres Fűrge nyakára
s a borkallanyuk és sárgaréz csattok se-
gítségével jóerösen odamesterkedti a lószerszámhoz.

Makszi bá' ezalatt elfoglalja helyét a

bakon s fejedelmi nyugalommal veszi ke-
zébe az ostort és a gyeplőszárat.

— Ugorhjon föl khend gyhorsan
Phéter, — sürgti mindenesét — mhert
mhost rhötton lhuckesik a vhonatru! Dhe
rhepüljön!

— Mászok már, — szerénykedik visz-
sza Péter. És szabályszerűen fölkytorodik
rendes helyére a kocsin hagyott szombati
rongykupac leghegyibe, — de ősi szokás
szerint hátatfordítva gazdájának, amiben az
a praktikusság, hogy ekként ketten szelát-
hatnak a szélrózsa minden irányában.

Ellenben a szombati rongy-anyag fűnn-
hagyaszt pusztá babonaságnak tartják a
beavatottak. Mások ellenben Makszi-fele
elmességet, illetőleg svindlit látnak abban
is, mlyel a naiv lelkeket akarja hífőn
mar kora reggel becsapni: elhittetven velük,
hogy máris mekkora eredménnyel műkö-
dött.

Makszi gazda megpöccinti ostora he-
gyével a Fűrge börtét s a kocsi ünnepe-
lyesen megindul utjára, ki a homokoldal
felé.

(Folytatása következik.)

mezején küzd, önkéntelen öklöbe szorul az ember keze: az én karom s erős, az én szemem tán tisztábban látta volna a célt, mint akik elestek, az én életem sem drága nekem a hazáért, én is címehetnék. Mikor a súlyos veszteségek, keserves visszavonulások ünnepeken komor percei sétáltak felettünk, valami nevezhetetlen érzés ellenállhatatlan erővel huzott: gyere te is oda, hol elszánt lélek, férfi erő dönti el világok sorsát, jer a harcos forgatagába! . . . Biztattak is. Egy szép asszony ismerősöm félreérthetetlen hangsúllyal jelentette ki, hogy nem bírna többé a férjére nézni, ha nem a küzdők első vonalában volna, (rajta láttam az első, legutolsó „párisi“ divatu, ígézetesen kurta szoknyát, — mesés, friss fülbevaló gyémántjait akkor küldte az ura a lövészárkokban összeszpórolt pénzből!) egy jó barátom pedig ismételtlen harsogta a zsuros teázáson (ötvönen felül van és rokkant), hogy „mindnyájunknak el kell menni“ s hogy el kell pusztulni annak a nemzetnek, melynek fiai „különféle“ ürügyekkel kimossák magukat a katonaszökés alól. „Az ilyen erős, piros embernek a lövészárkokban van a helye“ — mondotta valaki nem minden célnélkül. Szóval az invitálás épen nem hiányzott.

Saját érzésem is azt diktálta, hogy hagyjak mindent, amint van s menjek „hírvirágot szedni gyöngyös koszoruba“. De akkor ráesett a pillantásom a fiaimra, amint a deklinációt tanulták s közben odajöttek egy darab kenyeret kérni. Aztán megcsendült a munkára hívó harangszó, mely hadba vonult kártársaim helyett végzendő óráimat is jelezte, csak hogy az ő családjuk egész javadalmat élvezzen az én díjtalan helytállásomból. Rendelet jött magas helyről, mely szabadidőnknek a közigazgatás céljára önként felajánlását tette kötelességemmé. Lelkes cikkeket olvastam, melyek ékes nyelven magyarázták az itthoniak munkájának nagy jelentőségét a győzelem elnyerésében, rámutattak „a nemzet élő s dolgozó gerincének“ fontosságára, megfeszített életműködésének óriási jelentőségére. Az a meggyőződésem támadt, hogy mikor százezrek pusztulnak el a nemzet színe-virágából, munkából, reménytelen nemzedékekből, olyanoknak is kell lenni, akik — ha nélkülözve, nem áldomdot fáradoimat átélve, megálázva, szenvedve is! — de akik mégis tovább élnek és dolgoznak a nagy kataklizma után fölvirradó, boldogabb hajnalért.

Maradtam. Lesütöttem a szememet a szép asszony előtt, behúztam a fejemet a két vállam közé, mikor a barátom szónokolt, megtanultam halkán beszélni, zajtalanul járni, szépségeiről, kényelmeiről ennek a rövid létnek egymasután lemondani . . . Így telt el fél esztendő.

Így telt el félesztendő.

Erről a fél esztendőről a nótás, virágos, dikciós, mámorban zengő hadbaindulásokor mindnyájan azt hittük, hogy győzelem békét hoz reánk. Lehetetlen a mai rettenetes, öldöklő gépek mellett néhány hónapnál tovább vérezni.

Nem úgy történt. A gazdaság ma is erősebbnek bizonyult az igazságnál, a pokol hosszabbnak a mennyországnál, a vér-folyam hatalmasabbnak a képzeletnél. Fél-esztendő múlva beljebb voltunk a leg-szörnyűbb zivatartban, mint valaha.

S körülöttem a világ egy hirtelen fordulással megváltozott. Máról holnapra, az

1915. év első vagy második hónapja alatt, az ezelőtt testvéri együttérzésben összeforrt itthoni társadalom csudás változáson ment keresztül s az irányt cserélte uton sietve haladt tovább, míg oda nem jutott, ahol ma állunk . . .

A mozgósítás okozta döbbenet, az első veres veszteségek közös gyásza, az ismerősök hősi eleste fölött együttérző részvét és egymást vigasztaló fájdalom, a minden háborús cél iránt odaadó áldozatkészség, az egész társadalom együtt lélezző, együtt aggódó és reménykedő, nagyszerű testvéri érzete helyébe valami rut, rideg, visszataszítóan félelmes hatalom: mondjuk ki! — az önzés hideg árnya emelkedett fel a szívekben. Míg odakinn emberfeletti hősiességgel verekedtek a fiaink, itthon kezdett a háború *üzletté* válni. Amit ösztönei lelkesedésünkben több, mint emberi: világokat átalakító, megváltó mozgalomnak itélünk, a spekuláció, az érdekek hajhászata, az örök emberi, rideg önzés ítélete szerint kitűnő *alkalomnak* tetszett a nagy többség előtt a szerzésre, a vagyon halmozásra, a hirtelen, eszközöket nem válogató meggazdagodásra. A nagy hullámverés nagy mélységeket kavart fel s az emberi voltok sok szennyt, piszkát lökte fel a mélységekből. Amikor milliányi értékű indult veszendőbe, százszorosan értékesnek kezdett feltűnni épen a muló kincs. A pénz ördöge megfogta, meggyurta, átformálta igen sokak szívét.

— Háború van! — mondották az emberek s e mondás súlyos pénzbeli helyzetet teremtett.

— Háború van! — mondotta a kereskedő s a háború előtt normális áron felraktározott áruit másfél év alatt az ötszöröse emelte; tetszik tudni, nem lehet beszerezni az olaszok árulásá miatt, a szállítás meg igen nehéz . . .

— Háború van! — mondotta a bejáró asszonyom s a 16 filléres tejet 50 fillérért méri, a 4 fill.-es tojást 24 fill.-ért adja, a zöldbab kilóját 14 fill.-ről 90 fill.-re emelte; nincs drága lelkem kapásom, meg a cipő, meg a rizskása kimondhatatlanul drága . . .

— Háború van! — mondotta a gazda s az árpat 10, a buzát 15, a kukoricát 40 koronával drágábban adta át „baráti“ áron a megállapítottnál; elrekvirálták a gabonámmat tekintetes ur, nincs arató, nincs beres, a csizma meg ötszörös árú, ezt a kicsit is csak úgy tudom adni . . .

— Háború van! — mondotta az iparos s a 20 koronás cipőt 60 koronába számítja, a 80 koronás öltönyt 180 k-ért szabja, a talpat 13 koronáért ujtja, az ablakot 6 k-ért üvegezi, stb.; nincs anyag! elvitték a segédemet, méregdrága a kenyér, a hus . . .

— Háború van! — mondja a husvágó, a baromfiárús s az 160 K-hust 80 K-ért méri, a 2 K-as párcsirkét 7 K-ba számítja, a zsirt 10 K-ra emeli; nem kapok élő jöszágot, hihetetlen drága a takarmány, a szenet alig bírom kifizetni . . .

— Háború van! — mondja a háziúr és kijelenti, hogy a jövő fertálytól 100 koronával emeli a házbért, mert nagy az adó, drága a kőmives és szobafestő . . .

— Háború van! — mondja ismerősöm, a „jótékony“ nő és utolsó 10 koronát szigorú arccal teszi tarsolyába az X-dik „hadi“ célra; az itthon maradt „nélkü-

lőzhetetlen“-eknek hálás szívvel kell némi áldozatot hozni, hogy nem kellett elmenniük a frontra, mondja ő . . .

— Háború van! — tudom, érzem. A háboruban milliányi érték vesz el, ami megmarad, képtelenül megdrágul. A háboruban nincs nyertes, csak vesztes; ki életét, ki életének minden javát, szépségét áldozta fel: melyik a nagyobb áldozat?! . . . A háború minden élelti tényező megrikulását, megdrágulását jelenti, a háború *gyász* és siralom, pusztulás és nélkülözés, áldozat és lemondás, erőfeszítés a végsőig és még azonfeül is. Tudom, érzem. De látom azt is, hogy a háboruban minden fél áthárítja az élet, a társadalom ezer szövvényes szálán a maga terhét a másikra; helyesebben kifejezve, a társadalmi kapcsolat törvénye szerint „megosztja“ a terheket, nivellálja a munkát s annak árát, hogy abban mindegyik részesedjék. A háború értékek elveszését, de értékek gyarapodását is jelenti s ebben a gyarapodásban mindenkinek része van, az áthárításban mindegyik kereseti osztály körforgalmi tényező. A gazda áthárítja a drágaságot a fogyasztóra, minden rendű, elképzelhető terményének árbeli sokszorozásával; az iparos átadja a maga terhét a rendelőnek, a kereskedő a bevételnek, a tulajdonos a bérlőnek, a gyáros a közönségnek. Mindegyik másnak. Sőt ezenfeül az „élelmesség“, a háború üzleti önzése nem elégszik meg az áthárítással, az értékek kénytelen, szükségszerű emelésével, hanem háromszoros, ötszörös nyereségre dolgozik kiaknázva az aggodalmat, a gyászt, a bizonytalanság érzetét, a törvény hézagait és lelketlenül, kiméletlenül tépi, szagatja le aát a kevés lombot is a maga vagyonosodása javára, amit a nagy vihar meghagyott meg a társadalom élő fáján . . .

Hazafiság, áldozatkészség, önzetlen, testvéri összetartás természetes erőneyei helyébe így lépett az erkölcs ösvényéről félre lépett, irányt változtatott közszellem tomboló hatásaként rideg önzés, kufár, kapzsi indulat, pénzszerzés mammona: üzlet.

Így telt el másfél esztendő.

Így telt el másfél esztendő és ezalatt az én fizetésem nem emelkedett egy fillérről sem. Tisztviselő vagyok (s mikor ezt hangsúlyozom, nem a magam, hanem összes tisztviselő társaim nevében szólok, ha a magam nyelvén beszélek) s tanitok az iskolában, végzem a megszaporodott közigazgatás munkáját, szolgálatot az igazságot, gyógyítókat, hirdetem az isten ígéjét, vigasztalom a gyászba öltözöttet, romom a társadalom szellemi vezetésének ágát. Papp, orvos, ügyvéd, tanító, tanár, bíró, hivatalnok, általában tisztviselő vagyok. Rám hárul a nemzet ellenálló erejének fenntartása, ápolása, a lelkesítés és vizsgáltatás munkája, a nagy küzdelem belső gépezetének minden kereke, minden idegszála az én kezem munkáját várja, szellemi frissességemen fordul meg a győzelem lehetősége, nekem kell a jótékony, az önfeláldozás légiónyi fényes seregét táplálnom, magyogóvá tennem, méltóvá a nemzethez, mult-hoz és jövődöhhöz, tanácsot, utbaigazítást, irányítást tőlem vár a hatóság és egyes ember. Én vagyok az „intelligens közepesztály“, a készfzetésből elő hivatalnok, tisztviselő ember, akárkinek, akárminek hívják is a mesterségemet.

És mikor minden megmaradt érték

nyert pénzben, sulyban, jelentőségben az én munkámat nem méltányolta anyagi vonatkozásában senki. Azt természetesnek találja a közvélemény, hogy áldozzak, megfeszített erővel, kétszeres, háromszoros munkát végezzek, mindent megtegyek s még azoufelül a jötekonyságot is én tápláljam, hiszen ez csak elemi, hazafias kötelességem, hiszen itthon maradtam! De azt nem kérdezte meg tölem ugyanez a közvélemény, hogy miből élek, hogy az ötszörösen, hat-szorosan megdrágult világban miből tartom el magamat és családomat, hogy nem kellett-e még éhezniem, nyomorognom, a leg-
elemibb életszükségletekben is összehuzodnom nekem, kitől megköveteli az élet, hogy öltözékemben, magam forgatásában ugyanaz maradjak, aki voltam a boldog bekeidőben, munkát pedig kétszereset végezzek s jötekonyságot százszorosan gyakoroljak?!... Azt hivatalos és társadalmi uton érthetően tudomra adták, hogy nem vagyok „hős”, hogy itthon maradt szerencsényerek vagyok, hogy sokszoros munkával kell részt vennem a küzdelemben, de hisz, édes Istenem! én ezeknek a megértésére nem kértem senkitől se tanácsot, sőt felette érzem magam minden megszégyeníteni, megérintni akaró nagyalásnak; — de azt nem magyarázták meg, hogy tisztességes hogyan éljek meg ebben a fojtogató drágaságban. „Mind-en elismerés és hála a hazafias tisztviselői karnak” — zengik róiam a nagy lapok ékes vezércikkei és aztán sajnálkozva állapítják meg, hogy „az állam fenntartó intelligens középosztály javadalmazására még mindig nem áll arányban azzal a nemzeti és szellemi munkával, melyet emberfeletti erővel végez a háboruban”, — köszönöm szépen.

Körötem minden munkának, minden vagyonnak értéke meghalványozódott többszörösen; körötem mesés vagyonokat halmoz a hol szégyentelennül élmes, hol bűnös spekuláció. Búskae vagyok rá és lelkiismeretemben boldog, hogy a „háborus üzletek”-től tiszta a kezem és a szívem. De meg kell mondanom, hogy az életfentartás leg-sulyosabb gondjaival kell, hogy küzdök. Csak egy számot mondok: a háboru kitörtekor 4800 kor. volt a fizetésem, a cseléddel együtt hattaggu családom fenntartásának szerény alapja. Szerény, mondom, mert csak jó beosztás, folytonos, aggódo takarékos-ság mellett volt elég szűkösen mindenre. Ez a fizetésem ma is és ez ma éppen 1200 koronát jelent. Vagyis kéttév ellótti jövedelemnek negyed részére szállott alá. Hogyan lehet ebből megélni?

Tisztviselő vagyok és ezeken gondolkodom a harmadik háborus nyár küszöbén, mikor a törvényhozás 20, esetleg 30 vagy tán 40 százalékos háborus segélyt készült megszavazni számomra. Nem tudom, mit szól hozzá a közvélemény, de azt tudom, hogy a megélhetésre elég nem lesz nekünk. Köszönettel elfogadom, bár segélynek nem tartom, csak pillanatnyi enyhülést nyújtó, zsongító szernek. S mig gunyolódnak „itthon” maradt mivoltom felett lenézó mosollyal, öblös szóval, mig dicsérnek és vállon vergetnek, csendesesen csak azt mondom:

Közvélemény! Állam s társadalom! Adjatok annyit, hogy legyen erőm tovább dolgozni, tovább nélkülözni érettelem!

Egy tisztviselő.

HIREK.

— **Hevesy Juliska** †. A gazdasági egyesület fiatal pénztárnoknöje, Hevesy Juliska, aki par hónapja hivatalos működése allatt is méltányló elismerést aratott rokonszenves, szerény munkás egyéniségevel és lelkiismeretes buzgóságával, jun. 27-én hosszabb betegeskedés után elhunyt. A fiatal tisztviselőnő jun. 29-iki temetésén a gazdasági egyesület méltó részvétéllel fejezte ki gyászát, bánatos együtérzését. A család a következő gyászjelentést adta ki: **Özv. Hevesy Mihály**, mint atya és gyermekei **Iloa, Teréz és Margit**, valamint **Özv. Somogyi Istvánné** szül. **Galambos Tini és Tuba Agnes**, mint nagynénék, fájdalommal tudatják, hogy szeretett leánya, illetve testvérök és unokahugok **HEVESY JULISKA** a **Nagykörös Gazdasági Egyesület** **pénztárnoka**, f. hó 27-én, déli 12 óraker, hosszú és súlyos szenvedés után, 24 éves korában meghalt. A megboldogult kedves halotti földi porrésezi f. hó 29-én, délelött 10 óraker fognak (Gál Desző ur házából V. ker. 1. sz.) a ref. egyház szertartásai szerint, a helybeli sírkerten örök nyugalomra tételni. Nagykörös, 1916. június hó. **Áldás és béke poraira.**

— **Hősi halál.** Hogy mennyire fáj a szívünk, valahányszor ezt a már óh, fájdalom! — megszokott, két szót leírjuk, azt csak az érezheti át, aki néha napján beletekint a mi gépiesnek látszó, hírlapi munkánkba s látja, hogy a szív megindult rézéseinek milyen igazi dobbanása készít bennünket arra, hogy a legnagyobb gyászunk, a leg-sulyosabb vesztésének, a szülöket viruló, szép gyermekeik elvesztésében ért bánatának hangot tudjunk adni, formát tudjunk keresni. Hősi halál! s aztán következék egy-egy derék, hős fiu neve, aki fiatal életét adta égi áldozatulja haza oltárára s következék egy-egy tiszt es család, kiterjedt ismerős kör mindenszép reményiségének összeomlása, fekete gyász, halkán zokogó jajszó, végtelen síralom.... Ugy akarta a végére mehetetlen, isteni akarat, hogy most Steiner József joghallgató, főgimnáziumunk kiváló növendékének a neve következék e gyászkeretes sorba, hirdette a jeles ifju korai, hősi esetét a véráztaita, orosz harcterén, édes apjának, Steiner Endre kereskedőnek és családjának mérhetetlen bánatát és mindnyájunknak, kik ezt a törekvő, tehetséges fiut ismertük és szerettük, ösztíntén együtérző fájdalomát. Egy fiatal élet ismét odaborult a haza honfivértől megszentelt hantjára s hogy ez az ifju élet milyen értékeket vitt magával a sirba, komoran ünnepléyes, megindítóan igaz színekkel festi meg az a level, melyet a megtört lelkű édes apa kapott a 406. gy. e. ezredparancsnokától, melyben szegény Steiner József, mint zászlós küzdött és meghalt. A level így hangzik (eredeti je németben): „Igen Tisztelt Uram! Végtelenül fájlalom, hogy a megrendítő hirdtomására hozni kénytelen vagyok, hogy az ön hősléku fia e hó 4.-én egy véres ütközetben haslövest kapott és 5.-én nemes lelkét kilehelte. Érzem a fájdalmat, mely e gyászos hír hallatára az Ön atyai szívet elfogja, hiszen az áldozat, melyet Ön a hazáért édes fiának odaadásával hozott,

színt mérhetetlenül nagy! Bár tudom, hogy a vigasztalás szavai azt a végtelenül fáju tudatot hogy önök éltük reményét és büszkeségét oly fiatalon a sirba sülyedni látják s az utana való gyászt nem enyhíthetik, de talán mégis lesz valami megnyugtató abban a hiradásban, hogy az elhunyt hős egyike volt legvétezebbjeinknek, általános becseült tisztársunk, kinek neve az ezred történetében meg lesz örökítve, tiszteletreméltó emléke pedig szíveinkben örökké élni fog. Vitéz bajtársunk akkora bátorsággal és hőslékuiséget tanusított, hogy indítatva érzem magamat jó emlékezetének megbecsülése végett őt a legfőbb haduri kitüntetésre ajánlani. Fogadja kérem legbensőbb részvétemet és az egész tisztai kar öszinte részvétenek kifejezését. Isten adjon erőt önöknek e tájdatom elviselésére. Megkülönböztett tiszteletem nyilvánításával: híve, Emerich Gerő, ezredes, ezredparancsnok. P. S. Hátramaradt hasznalati tárgyait a pécsi tartalék-zaslóalj fogja rendelkezésére bocsátani.”... Ejszünk mi is egy résztvevő könyvet, tüzzünk mi is egy banatos cipruságot a derek, hős ifju távoli sírjára, becsülésre méltó emlékére!...

— **Bánóczy Endre** főgimn. tanár az orosz fogságban immar 15-ik hónapja eszi a hontalanság és fogságban tartás keserő kenyert s vágyódo lelekkel sóhajtozik az édes hazai táj fele. Sok küzdelmet kiált, Przemysli hosi védelmében fogságba jutott barátunk, a szívünk szerete nemese érzesi, művelt lelkű fiatal ember azóta is törhetetlen hitte, folytonos önképző munkával tölti a fogság szomorú napjait, lelki szemével a távoli hazán csúng s éltető reményességgel gondol a majdani visszatérés boldog orárára, mint legutóbbi leveleiben is tükrözödi: „Taschkent, 1916. április 24. (Jun. 28-án vette a levelet H. J. munkatársunk!) Kedves Barátom! Három kartyadat, — az utolsót épen ma — végtelen örömmel vettem, köszönöm neked a kimondhatatlan örömet, amit a kollegákról és a gimnáziumról irt hireddel szereztél. Köszönöm szíveségedet és egyben gratuláció gimnazista fiadhoz, hiszem, hogy mikorra Adi az iskola küszöbét átlépi, már ottón leszek, sőt Isten segítségével sokkal hamarabb is tán. (Ez szep, uen lenne! — szerk!) Kimondhatatlanul sajnálom szegény Huszar Györgyöt, vele igen sokat vesztettünk. Ha tudsz valamit Majorról, irt meg nekem. Ma ottlatak be bennünket tífus ellen. Kézcsok, szívbéli üdvözet Bandi barátódtól.” A jó Isten hozza haza epségben delek, jó barátunkat.

— **Dr. Torday Béla** orvosunkat, ezredorvost, aki a nagy háboru kezdete óta kiváló tehetségével és önfeláldozó buzgalommal teljes tábori szolgálatot, az eddig „megfigyelő kórház”-kent szereplő debreceni Ferenc Szalvator tábori tartalékkórház parancsnokává nevezte ki a legfőbb hadvezetéség, egyszerűsindm kiváló szolgálatainak elismerésül a hadiekiményes II. oszt. Vörös-Kereszt érdemkereszttel tüntette ki. Kiváló, köztiszteletben álló orvosunkat jeles szolgálataival jól megérdemelt kitüntetések alkalmából baráti örömmel és szeretettel üdvözöljük.

A szülők figyelembe. A tisztelt szülők figyelmét felhivom, hogy leánygyermeküket jul. és aug. hónapokra kezimunkára elfogadják IV. ker. 168. szám. *Szücs Amalia* népiszk. tanítóndó.

— **Személyi hír.** Lelki-testi erejének teljes frissességében ülte meg 80-ik névnapját Ádám László földbirtokos, közéletünk köztiszteletben álló, régi vezérembere. A családi és benső baráti kör ünnepi hangulatát, — a szokásos névnap vacsorán — teljessé tette a két távirat, melyeknek egyikét gróf Ráday Gedeon főispán s a másikat Fazekas Agoston, vármegyei alispánja intézett meleg üdvözlő szavakban az ünnepelthez. Ugyanez alkalmából városunkban időzött Ádám György, budapesti kir. ítélőtáblai bíró is fiával, ifj. Ádám György káta szolgabíróval.

— **Néhány szó az uborkáról.** Az uborka ültetés jól sikerült, az idő kiválóan kedvezett a növénynek, az idei korán nyíló tavasz és hamar beköszöntött nyár — a szokottal is jó ket héttel előbb — a piacra juttatta: minden tenyész szerencsésen összeműködött tehát, hogy uborka termésünk bőséges, huzamos és — pénzes legyen. Mert ár is van elég szép, mint mindennek ebben a háborus drágaságban. Az uborkánál meg épen érthető az aremelkedése; a piszkos taljától most nem jöhet a konkurrens olasz uborka, Znaim csak pár hét múlva lép a porondra, *gyümölcs meg igen kevés van:* a nyar heve ellen főleg a nagy városok szegényebb néposztályainak egyetlen csemegéje, üdítő, nyar gyümölcse az uborka. Szedik is, szállítják a kereskedők lázas buzgajommal. Hanem az árak kialakulása körül panaszt hallottunk. Az uborkakereskedők az idén kartelibe léptek: csodálatos egyöntetűséggel dolgoznak, aminek következtében az üdvös verseny kizárásával a termelők elég alacsony áron kénytelenek megvalni portekajuktól. Így pénteken 5 fillér volt az egységár darabonként, holott ugyanakkor 11 fillért adtak el a kereskedők Bécsben. Ez az árkülönbség igen nagy s méltán fölmerül az óhajias, hogy arányosítsassék a termelő javára is! Mi jól tudjuk, hogy mit köszönhetünk kereskedőinknek, akik nélkül piaci forgalmunk megbénulna; de a kereskedőknek sem lehet megelégedezni arról, hogy intenzív termelés nélkül ők sem arathatnák a tekiütelyes hasznot. Hisszük, hogy kereskedőink a méltányosság elvének okos figyelembevételével javítani fognak az árokon s a panaszt megszüntik. És reméljük, hogy gazdaságunk, — a maga kárán tanulságosan szigorú iskolájában tanulva — egyszer mégis csak eljut már a *nagykorúság* bölcs életkorába s megtanulja, hogy a *szervezkedésben, tömörülésben* micsoda tenditő erő van! Bezzeg könnyen beszélünk most termelő, ha kellő időben szervezkedve lenne most *ngy uborka központunk*, amely minden termelőre kötelező hatállyal irányítaná az árakat. De ugy-e, mikor hivatuk a gyűlésre önöket, melyen tisztelt gazdátársak, még csak meg se jelentek. Pedig mi mar tavaly nyáron a „Hangya” életrehívásával megmutattuk, hogy a legszívósabb ellenzés dacára is győz a tömörülés, az egyesülés, a közös érdekek csoportosítása.

— **Mikor vonulnak be az ujasorozatok?** A szemlék megtartása előtt egy félhivatalos közlemény azt adta elő, hogy a harmadik pótszemlért csak a hadsereg esetleges pótlására rendelték el és a besorozatok bevonulása alig fog az aratás betelezése előtt megtörténni. Az aratási időszak már itt van, a lezajlott sorozások alkalmá-

val a fiatalabb évfolyamok bizonyos kontingense felesküdtött katonának. Ezek az ifjak most érdeklődéssel várják, mikorra kapják meg a behívójukat. Beavatott forrásból kapjuk azt az értesüléseinket, hogy a hadügyi, illetve a honvédelmi miniszterium már döntött ebben a kérdésben, még pedig úgy, hogy a most besorozott népfőkelők július 14-én lesznek kötelesek az igazolványi lapjukon kitüntetett csapatstűkhöz bevonulni. Azok, akik mezőgazdaság körébe vágó foglalkozást űznek, azok szabadságot kapnak, még pedig szeptember 1-ig. Az idősebb évfolyambeli alkalomlatlanok pótszemléjét előreláthatólag szeptember hónap folyamán fogják megtartani.

— **A gazdasági népiskola és a kertészeti egyesület.** Az önálló gazdasági népiskola felállítását határozott léptekkel halad a megvalósulás felé. A kultuszminiszteriumnak lapunkban is ismertett leirata folytán az új intézmény előkészítésére kiküldött bizottság megkereste a kertészeti egyesületet a városi mintakert mellett fakvó, ú. n. Papp Zoltán-féle 7 holdas szőlőbirtokának megfelelő ár mellett átengedése iránt. Ebben az elhatározó fontosságú ügyben, mely így az iskola felállítására, mint a kertészeti egyesület jövőjére igen jelentős, az egyesület közgyűlése fog határozni s bizonyára szem előtt fogja tartani a méltányosság és a város iránt tartozó hála azon vezéreszméit, amiket a pünköszt másnapi közgyűlésen Horváth József választmányi tag indítványára elvi határozatképen kimondott s a melynek alapján a gazdasági iskola felállításának ügye is helyes irányt nyer s a kertészeti egyesület méltányos érdeke is érvényesülni fog.

8925—ki. 1916. szám.

Hirdetmény.

Nagyságos Alispán ur utján a m. kir. Rokkantügyi hivatal a következő leirato intézte hozzám:

A m. kir. Rokkantügyi Hivatal a jelen háboru folyamán mindkét szemükre megvakult katonák részére külön intézetet létesített, ahol a vakoknak valamely nekik megfelelő különleges iparágban kiképeztetnek és ezen intézet azután tanulmányaik befejezése után is gondoskodik megélhetésükről, sőt úgy az intézetben tanuló és onnan eltávozott, mint a többi az intézet által csak nyilvántartott katonákat, megvakult harcossaink részére gyűjtött adományokból segélyekben részesíti. Tisztelettel kérem ezért a t. Cimet, tegye a lentieket minél szélesebb körben közzé és utasítsa a közigazgatási hatóságokat, hassanak a községekben levő, szabadságot, vagy esetleg végleg elbocsátott (a Rokkantügyi Hivatal intézetében még nem volt) mindkét szemükre megvakult katonákra egyenlőleg is oly irányban, hogy ezek minél előbb jelentkezzenek. Jelentkezések történnének kis és nagy községben a községi előjáráságnál, rendezett tanácsu, valamint törvényhatósági városokban pedig a polgármester által kijelölt szervnél. A községi előjáróság, illetőleg a polgármester által kijelölt szerv azután közölje a megvakult katonára vonatkozó adatokat közvetlenül a m. kir. Rokkantügyi Hivatal vakok intézetével (Budapest. István-ut 95.) amely intézet érdekükben teendő további intézkedések ügyében őket közvetlenül meg fogja keresni. A meg-

vakult katonára vonatkozólag közlendő adatok a következők: név, állandó lakóhely, háboru előtti foglalkozás, nős-e vagy nőlen, gyermekeinek száma, mikor vakult meg, mikor és hol volt katonai felülvizsgálaton, mikor szabadságot, illetve bocsátott el a katonaság kötelekéből, óhaj-e az illető oktatásban részesülni (oktatási ágak: kosárfonás, kefekötés, szövészet s. t. b.), Meg vagyok róla győződve, hogy t. Cim hazafias érzékével a haza védelmében megvakult katonák érdekében indított aktió sikeréhez a maga részéről is hozzá fog járulni és a közigazgatási hatóságok minden lehető el fognak követni az érdekelt felvilágosítása iránt. Budapest, 1916. május 23. Államtükár, ügyvezető alelnök. Budapest, 1916. június 9. Fazekas, alispán.

Midőn ezt közhírré teszem, egyúttal értesítem az érdekelteket, hogy e tárgyban Antal Sándor ügyész bővebb felvilágosítást ad.

Nagykőrös, 1916. jun. 21.

Póka, polgármester.

1—3-f.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésparancsnoksága.

402. ikt. sz. sgdt.

Lóárverési hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménésből az alább felsorolt lóanyag folyó évi július hó 27-én árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

74	3	"	"
28	2	"	"
36	1	"	"
1	-	választott kanca	
29	-	anyakanca	
14	-	herélt csikó.	

Az árverés kezdete reggel 9 órakor. Az árverési feltételek a helyszínen fognak a vevőközönségnek tudomására hozatni.

Az árverésre kerülő lovak csupán mezőgazdasággal foglalkozó egyéneknek adatnak el, kik ebbeli kivoltukat a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított „Igazolvány” alapján a helyszínen igazolják.

A tenyész célra eladott kancákat a vevő tenyészítésre köteles használni, mire névze a vételkor írásbeli kötelezést kell aláírnia.

Ménésparancsnokság.

Értesítés. Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy mivel ez évi termésre a Hadi-termény Részvénytársaságtól a bevásárlásra a megbízást megkaptam, en- :-: nél fogva vásárolok mindenféle :-: gabonát, száraz fehér és tarka babot, kölest, krumplit, a legmesszebbmenő, legkedvezőbb és a legmagasabb meghatározott árak mellett :-: :-:

Bécses pártfogásukat kérve vagyok kiváló tisztelettel SZÜCS SÁNDOR terménykereskedő. Csirkepiactér IV-ik kerület 86. szám Nagykörös. — 1-78

4 esetleg **3** szobából álló családi lakást keresek testvérem részére haszonbérben. Bécses ajánlatukat kérem Patonay Dezső ref. lelkész X. ker. 5. sz. címére intézni.

ÉRTESÍTÉS.

A *Nagykörös Hangya Fogyasztó és Értékesítő Szövetkezet* igazgatósága tudomására hozza a tagoknak, hogy mindazok, akik az általuk jegyzett üzletrészeket befizették, az erről kiadott ideiglenes elismervényeket (nyugtákat) szíveskedjenek az üzlet helyiségében beszolgáltatni, melynek ellenében a *végleges üzletrész jegyket személyesen átvehetik.*

Eladó ház.

Bagó Ferenc VI. ker. 247. számú háza örök áron eladó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti sz. alatt. 1-3v

Id. Czákó Jánosné-féle IX. ker. 174. számú ház örök áron eladó; értekezni lehet V. ker. 48. szám alatt **Galgóczi Ferenc**nél.

ö.zv. **Módra Bálintné** II. ker. 50. számú háza örök áron eladó; értekezni lehet V. ker. 160. szám alatt. 1-2v

Bán Korszós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzlet van), egy konyha, éléskamra, sertésöl és nagy kocsiszínből, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Balázs Antal és neje I. ker. 354. számú, 10 évi adómentes, modern háza, mely áll 3 szoba, üveges folyosó, konyha, éléskamra stb. előnyös feltételek mellett örök áron eladó. Értekezni lehet a fenti sz. alatt, vagy az irodán.

Kiss László VII. ker. 145. sz. háza, mely 2 szoba, 2 konyha, 2 kamra, istálló és 264 n.-öl területű udvartérből áll, örök áron eladó; értekezni lehet a fenti sz. alatt, vagy az irodán.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnal-u. 146. sz. alatt levő 650 négyszögöl területen fekvő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba, éléskamra, zárt folyosó, alattuk nagy kettes pince, másikban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló melléképületből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszögöl területű csemege szőlős és 350n.-öl területű jól megművelt gyümölcsös kertből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen vagy az irodán.

Szűcs Józsefné VI. ker. 226. sz. háza, mely áll 3 szoba, konyha, kamra és melléképületből — nagy gazdasági udvarral — örök áron eladó; értekezni lehet a fenti tulajdonossal. 4-4v

Nyikos Dániel nyug. tanító IV. ker. Hid-utca 482. sz. háza örök áron eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Csinos József IV. ker. 329. sz. háza augusztus 1-re kiadó, esetleg örökáron is eladó. Értekezni lehet levél útján **Csinos József ny. org. tanítóval** Karancs, Baranya megye. 6-6v

Rusvai Veronának I. ker. 313. sz. háza, mely áll 2 szoba, konyha és külön álló kamrából — **Szabó Károly és Cseri Pál** szomszédságában —

örök áron eladó; továbbá **Kocséron** levő háza, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, folyosó és mellék épületekből, kert és 3 vékás földdel együtt, szintén örök áron eladó. Értekezni lehet VII. ker. 139. sz. alatt **Hegedűs István**nál. 8-10v.

D. Tóth Sándor III. ker. 129. számú háza, mely áll 4 szoba, konyha, kamra, éléskamra és minden gazdasági épülettel, mintegy 350 n.-öl területű, örök áron eladó. Ugyanott 45—50 hektóliter jóminőségű fehérbor és egy hektóliter szilva pálinkája eladó; értekezni lehet a tulajdonossal. 2-3v

Kiadó ház.

Soós Imre I. ker. 171. sz. házában egy üzlethelyiség augusztus 1-re

kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal. 7-10v.

D. Szűcs Judit urnőnek IV. ker. 112. sz. Patay-iskola szomszédságában levő házánál 3 szoba, üveges, pince, mellékhelyiségből álló lakrész augusztus esetleg november 1-re kiadó; ugyanintén a **Kecskeméti** utcában levő **Szűcs Antal-féle** ház pedig örök áron eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. 3-10v

Kiadó földek.

ö.zv. ifj. **Somogyi János**nénak a Nyilásban levő tanyás és a nyomási szántó földje október 1-től haszonbérbe vagy feles szántásra kiadó; értekezni lehet II. ker. 326. sz. alatt. 1-2v

V. Faragó Balázsnak a törtélti ha-

Augusztia-Gyorssegély-Alap Hadbiztosítási Osztálya: Bpest, V. Vilmos császár-ut 72.

Felhívás hadibiztosításra!

A hadbavonuló katonának, ki életét kész feláldozni a hazáért, csak egy bánata van: hogy halála esetén hátramaradt családját nyomorba juttassa. Az Augusztia-Gyorssegély-Alap hadbiztosítása hozza meg itt a segítséget.

Minden hadbavonult biztosítható csekély díjért úgy, hogy halála esetén családja nagy összeget kap készpénzben. A népfőlkelő családja például 45 koronáért 1000 koronát kap.

Nincs orvosi vizsgálat, nincs lótas-futás, nincs irka-firka, nincs utánfizetés. A hadbavonult távollétében is meglehetősen könnyű a biztosítást. Bárki biztosíthat bárkit. Aki a csekély biztosítási díjat lefizette, az a biztosított halála után azonnal megkapja minden levonás nélkül a biztosított összegét. A biztosítási díjat részletekben is lehet törleszteni.

A biztosítás **egy egész esztendőre** érvényes, egy év múlva a biztosítás újból megújítható.

Számtalan család mentett már meg ez a biztosítás a kétségbeeséstől, számtalan családnak nyújtott már kenyeret és megélhetést. Vétkezik az, aki ily biztosítást nem köt.

A díjfeltételek:

- 1) Aktív, valamint tartalékos katonák díja 7 százalék, azaz 100 K után 7.—K
- 2) Ugyanezek ha katonarvosok, egészségügyi, vagy train csapatokhoz vannak beosztva 5 és fél százalék, azaz 100 K után 5.50 .
- 3) Népfőlkelő négy és fél százalék, azaz 100 K után 4.50 .
Népfőlkelő mindenki, aki a 32 évet betöltötte, továbbá népfőlkelő 32 éven alul az a katoná, aki a háború kezdete óta besorozott 18—21 évesek is a biztosítás szempontjából népfőlkelőnek tekintetnek.
Hadifoglyok (Szerbiában levők nem fogadtatnak el), tekintet nélkül korra és rangra 7 százalékot azaz . . . 100 K után 7.—K-át fizetnek.
Hadimunkások biztosítási díja 4 és fél százalék azaz 100 K után 4.50 K.
Biztosítást egy személyre 40.000 korona erejéig vállalunk.

A hadibiztosítás általános feltételei:

1. Biztosítás teljes mértékben érvényes akkor is, ha a biztosított fél halála a háborúban, vagy a háborúban szenvedett sérülés folytán következik be.
2. A biztosítás azonban érvénytelen:
 - a) ha a biztosított fél ezen kötvény kiállítása napjáig már meghalt, súlyosan megbetegedett, megbetegedett, vagy eltűnt.
 - b) ha a biztosított fél halála öngyilkosság, vagy öngyilkossági kísérlet folytán következik be.
 Az a) és b) alatt felsorolt érvénytelenségi feltételek fenforgását a társaság köteles bebizonyítani.
3. A biztosított összeg a haláleset bekövetkeztéről szóló hivatalos bizonyíték bemutatása, vagy a hivatalos holtánnyilváníttás után három hónapon belül a társaság budapesti igazgatóságánál fizettetik ki.
A biztosított összeg kifizetésére való igény legkésőbb annak a nap-tári évnek végétől számított 5 éven belül érvényesíthető, amelyben ezen kötvény kiállított, — más különben az igény elenyészik.
5. Ezen biztosítási szerződésből származó minden peres esetben a budapesti bíróság illetékes.

Felvilágosítással szolgál Nagykörsi főmegbízottunk: Székely Albert könyvkereskedő

tárban levő 140 magyar hold szántó és kaszáló földje több évre haszonbérbe kiadó; értekezni lehet V. ker. 26. sz. alatt. 1-3v

Varga Ambruzsnének a Feketén Varga Imre szomszédságában 6 hold; ugyancsak a Feketén Magyar Kázmér kir. tanácsos ur szomszédságában 5 hold földje feléből kiadó; értekezni lehet V. ker. 72. sz. alatt. 1-3v

Irházi Ferencnek a Hangács-Szentkirályon levő 21 hold szántó tanyás föld birtoka f. évi Szent-Mihály naptól több évre haszonbérbe kiadó; értekezni lehet V. ker. 100. sz. alatt a tulajdonossal. 8-10v.

Özv. Gy. Farkas Józsefné asszonyak a Temetőhegyben levő, — mintegy 3 hold területű — teljesen jó karban levő szőlő és gyümölcsös ingatlan a rajta levő lakóház s kapás-lakással, kedvező feltételek mellett örökáron eladó. El nem kelés esetén ez ingatlannak folyó évi gyümölcs s szőlőtermése előnyös feltételek mellett eladó. — Ugyancsak nevezettnek

a X. ker. 71. számú (főgimnázium mellett) háza, — mely áll 3 szoba, konyha, éléskamra s istállóból, külön udvarral — a folyó évi november hó 1 napjától kezdődőleg több évre, kedvező fizetési feltételek mellett — lakbérletbe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonosnak X. ker. 70. szám alatti házában. 6—4.v.

Özv. Czakó Józsefnének Karán levő 30 hold tanyás föld birtoka — Faragó József és K. Kiss Balázs szomszédságában — szept. 29-től több évre haszonbérbe kiadó; továbbá a Felsőjárason levő 32 hold tanyás föld birtoka — Kocsis József szomszédságában — szintén több évre kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal VIII. ker. 185. sz. alatt vasárnaponként. 9-10v

Huszár Gergely Felsőjárasi 30 hold tanyás földje V. Faragó Bálint szomszédságában; ugy szintén a Feketén 7 hold Csete József szomszédságában, feléből kiadók; értekezni lehet a tulajdonossal III. ker. 5. sz. alatt. 2—4v

Tanca István nyársapáti 103 és fél hold földje; a mellette levő 10 hold Gógányi réttel haszonbérbe kiadók; értekezni lehet III. ker. 56. szám alatt. 2-6v.

Korsós Ferencnek Felsőjárason 72 hold tanyás szántó földje több évre kiadó; értekezni lehet Gulácsi Józseffel V. ker. 37. sz. és Korsós Ferencsel V. ker. 6. sz. alatt. 7-10v.

ifj. Horváth Péternének a Borbási szentkirályi határban levő 34 hold szántó és kaszáló földje több évre haszonbérbe kiadó; értekezni lehet III. ker. 162. szám alatt. 3-3

K. Pesti Balásznak 50 hold esedi földbirtoka f. év szept. 29-től haszonbérbe kiadó.

Eladó föld.

Nyikos Miklós örökösének az ujkécskei határban 68 kat. hold földjük — F. Szabó Lajos szomszédságában — örök áron eladó; el nem kelés esetén haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Labancz Balázs VII. ker. 46. sz. és Nyikos Gerzson IV. ker. 446. sz. házaiknál. 2-3v

Becser Istvánnak a Középső-hegyben harmadfél vékás területű szőlője Illés László és Daru Ferenc szomszédságában örök áron eladó; értekezni lehet IX. ker. 132. szám alatt.

Feketei határban levő 23 hold szántó és kaszáló föld kedvező fizetés mellett eladó vagy haszonbérbe kiadó; értekezni lehet Glücksmann Mártonnal II. ker. 37. sz. alatt.

Eladó ház és szőlő.

Néhai özv. Mágócsy Józsefné-féle VI. ker. 36. sz. alatt levő, két lakrészből álló ház külön udvarral — a Piacter mellett az „Iparos-kör” átelében, — örökáron eladó; továbbá a Temető-hegyben levő 5 vékás szép, gyümölcsös szőlő, közel a városhoz, szintén örök áron eladó; esetleg feléből kiadó. Értekezni lehet Dalmady Eleknel VI. ker. Encsi-u. 45. sz. alatt.

Menetrend

1916 február hó 13-tól.

Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.				Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.		
720.	708.	714.	710.				709.	715.	707.	717.		
I-III.	I-II.	I-III.	I-III.				I-III.	I-III.	I-II.	I-III.		
10 ²⁵	8 ²⁵	12 ¹⁵	8 ²⁵	≡	ind.	Budapest	érk.	△	7 ³⁰	10 ⁴⁵	6 ³⁸	11 ¹⁰
3 ¹²	9 ³¹	2 ⁵⁰	10 ¹⁵	∞	"	Czegléd	"	∞	5 ⁰⁴	7 ⁴⁵	5 ²⁰	8 ³⁷
3 ⁴¹	9 ⁵⁰	3 ¹⁹	10 ²⁸		érk.	Nagykörös	ind.		4 ⁴¹	7 ³⁰	4 ⁵⁹	8 ¹²
3 ⁴⁵	9 ⁵¹	3 ²³	10 ⁴⁰		ind.	"	érk.		4 ⁴²	7 ¹⁸	4 ⁵⁸	8 ¹¹
4 ⁰⁸	10 ⁰⁷	3 ⁴⁶	11 ¹²		érk.	Kecskemét	ind.		4 ¹³	6 ⁵⁵	4 ⁴⁰	7 ⁴⁰
5 ²¹	10 ³⁵	4 ⁵⁵	11 ¹²		"	Kiskunfélegyháza	"		3 ²⁸	6 ¹⁶	4 ¹³	7 ¹¹
7 ¹²	11 ⁴¹	6 ³¹	1 ¹⁴		"	Szeged	"		1 ⁴⁰	4 ¹⁸	3 ¹³	5 ¹⁵
	2 ⁰⁷		5 ¹⁴		"	Temesvár	"		7 ¹²		1 ⁰⁰	
			2 ³¹		∇	Orsova	"		1 ¹⁵			

NEU JAKAB gazdasági gépraktárában a legelőnyösebben beszerezhetők: marokrakó aratógépek, eredeti CORMICK-féle fiúkaszó gépek aratókészülékkel ellátva. Acél szénagyűjtők, tárcsás boronák, amerikai 7 kapás lókapák és sok más gazdasági gépek és eszközök.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagykörös.
IV. Mentovich-utca 357. sz.

Elvállal mindennemű épület és vasszerkezetek munkálatait, valamint gépjavításokat, villanyvillágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sir- és drótkerítéseket stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítik.

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS.
és VIDÉKE”-BEN**Haszonbérlet.**

Dr. Kökény Dezsőné tulajdonát képező puszta tetétleni 104 katasztrális hold tanyás birtok a folyó 1916. évi október hó 1-től kezdve *haszonbérbe*, vagy *feles művelésre* kiadó. Értekezni lehet dr. Kökény Dezsővel.

Vegyesek.

ZONGORA megvételre kerestetik. Cim: V. ker. 52. szám. ▶ ▶ ▶ ▶

Négy polgárit végzett leány irodai állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2-3v.

Kalmár Lajos liszt és fűszer üzletében **egy fiu** tanulóknak fizetésfelvétetik. Esetleg leány is.

Gépirónó irodába ajánlkozik. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. :: :: :: ::

őzv. **Kapus Andrásné** szappanfőzője Nagykörsön, I. ker. 243. sz. Ajánlja 130 fokos legjobb minőségű szappanfőző szódáját, I-ső rendű hófehér és II-od rendű sárga mosószappanját stbi a legjutányosabb árban.

30 hektoliter bor és 50 liter pálnka eladó. Értekezni lehet őzv. Kovács Imrénével VI. ker. 97. sz. alatt.

Eladó ó-bor és kiadó lakás. **HALASZ ZSIGMOND** urnak a páfajai bánomban szűrt 50 hektoliter legnagyobb részt rizling faj 3-4 éves ó-bora eladó. A sertés piacra dűlő 4 szobás lakóháza pedig kiadó. Értekezni lehet IV. ker. Rákóczi-u. 336. sz. alatt folyt.

Bor! 3-5. hektoliter jó minőségű bort keresek: Cim a kiadóhivatalban. :: :: **Bor!**

Egy cipész segéd

vegyes munkára jó fizetéssel azonnal felvétetik **MEZEY PÁL** 3-6 cipész mesternél.

Kecskeméten Csongrádi-u. 39.

Esti Újság!

Budapest legjobb és legfrissebb napilapja minden délután 4 órakor érkezik s kapható Nagykörsön

Székely Albert

könyvkereskedésben állandóan.

A legújabb harctéri híreket közli.

ÁRA 6 fillér. :: ::

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesitem Nagykörsön város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házának udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktaírtartók a legjobb kivitelű ércokoporsókból, ternő és báronnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból valamint a legdiszesebb kivitelű sirkoszorukból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternővel behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokoporsó, diszes melléklettel 180 kor.

Újjonnan készült gyászkoocsimat, minden felszámitás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő árakkal a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá, mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,

röfös kereskedő, temetkezési vállalkozó

Nagy választék a legszebb sirkoszorukban!

A temetéshez gyászkoocsit és lovat ingyen adok!

Nagykörsönön ma egyedüli kartelen kivülitemetkezés

URÁNIA.

Vasárnap. 1916. július hó 2-án. Vasárnap.
Világhírű detektív sláger műsor kerül bemutatásra! A **CONNAN DOYLE** ciklus I-ső sorozata.

A sátán kutyája

SCHERLOK HOLMES, a világhírű detektív.

Érdekfeszítő dráma 3 felvonásban.
— Főszereplő: —

A **CONNAN DOYLE** ciklus II-ik sorozata:

A rejtélyes ház

SCHERLOK HOLMES a világhírű detektív.

érdekfeszítő detektív dráma 3 felvonásban.
— Főszereplő: —

Osztrák-Magyar hadi hiradó a Balkán hadszínterről.

Helyárok: Páholy I. K., Körszék 80 fill. hely 60 f., II. hely 40 f. III. hely 30 f. Középkarzat 50 fillér. Oldalkarzat 40 fillér. Diákjegy az oldalkarzati ülőhelyre a d. u. 5 és 7 órai előadásokra 30 fill.

◀ Az előadások kezdete d. u. 5, 7, és este 9 órakor. ▶

Körszék és páholy számozottak. Az összes jegyek előre válthatók **PAPP SÁNDOR** kerékpár üzletében.

A nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívom ezen kiváló detektív sláger műsorra, mely a budapesti „Omnia” mozgó-kép palotában több mint 150 előadást ért el és napról-napra óriási sikert aratott.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kéri a tulajdonos:

Papp Sándor.

Vasárnap, 1916. július 9-én a **Dr. Mors** Főszereplő: Scherlok
Connan ciklus III-ik sorozata: Holmes világh. detek.

Jön!

Liliomkisasszony.

Jön!